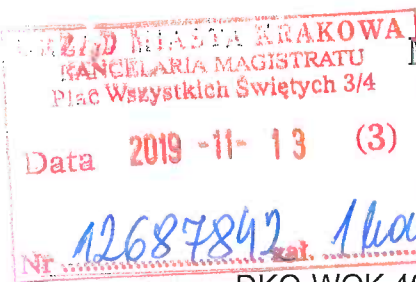

Prez. Rung
13 LIS. 2019

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Warszawa, 04 listopada 2019 r.

DKO-WOK.400.66.2019.AT

Sz. P. ✓
Dominik Jaśkowiec
Przewodniczący Rady Miasta Krakowa
Pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
Polska

KANCELARIA RADY MIĘDZYGOSPODARSTWA
KRAKOWA
SEKRETARIAT

wpłynęło
dnia: 2019-11-13

Nr
Podpis

BA-03
11-celkowy

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA KRAKOWA

Dominik Jaśkowiec

Szanowny Panie Przewodniczący,

odpowiadając na pismo BR-01.0012.2.7.8.2019 dotyczące korespondencji Komisji edukacji Rady Miasta Krakowa w sprawie zajęć dodatkowych w przedszkolach i szkołach, uprzejmie wyjaśniam, że nauka (realizacja podstawy programowej) w publicznych przedszkolach i szkołach jest bezpłatna. Zasada ta została wyrażona na poziomie ustawy zasadniczej, i jako taka - nie podlega wykładni (interpretacji). Powyższe oznacza, że przedszkole publiczne i szkoła publiczna (i żaden z jej organów wewnętrznych np. dyrektor) – nie ma upoważnienia (prawnego, faktycznego) do ustanawiania jakichkolwiek obowiązkowych opłat dla potrzeb realizacji zadań oświatowo-wychowawczych.

Program wychowania przedszkolnego może obejmować treści nauczania wykraczające poza zakres treści nauczania ustalonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego. Program ten powinien być jednocześnie dostosowany do potrzeb i możliwości dzieci, dla których jest przeznaczony.

Dyrektor przedszkola lub szkoły jest odpowiedzialny za uwzględnienie w zestawie programów wychowania przedszkolnego całości podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

Jak z powyższego wynika, przedszkole może rozszerzać swoją ofertę zajęć o zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia dzieci. Opłaty dla rodziców za przedszkole nie mogą być jednak z tego tytułu wyższe. Rozwiązanie takie

ma służyć ochronie rodziców przed koniecznością podwójnego opłacania zajęć (opłata zgodna z uchwałą rady gminy i opłata dla firmy prowadzącej zajęcia).

Zgodnie z przepisami prawa oświatowego¹ publiczne przedszkole nie może pobierać od rodziców innych opłat niż ustalone przez organ prowadzący za korzystanie z wychowania przedszkolnego w czasie wykraczającym poza ustalony czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki (nie krótszy niż 5 godzin dziennie)² oraz za wyżywienie³.

Ramowy status i sposób działania rady rodziców określony jest przepisami ustawy *Prawo oświatowe*.⁴ Z treści tych przepisów wynika, że rada rodziców jest społecznym, wewnętrznym organem szkoły. Rada rodziców nie ma osobowości i zdolności do czynności prawnych. Rada w konsekwencji nie może autonomicznie dokonywać zakupów, zawierać umów na usługę itp.

Ponadto należy podkreślić, że stosownie do art. 83 ust. 6 i 7 ww. ustawy – rada może gromadzić środki wyłącznie z dobrowolnych składek. Przepisy te dają radzie rodziców prawo gromadzenia funduszy, jednakże warunkiem zachowania poprawności tego działania (pod względem zgodności z przepisami prawa) – jest pozyskiwanie tych środków wyłącznie w ramach dobrowolnych składek. Podobnie, jak w przypadku relacji indywidualnych rodzica z przedszkolem, od dokonania wpłaty takiej składki nie mogą być uzależnione żadne zadania i obowiązki realizowane przez przedszkole w stosunku do dziecka (rodzica). Równocześnie żaden rodzic (dziecko) nie może ponosić jakichkolwiek konsekwencji w związku z odmową, czy też niemożnością wniesienia składki. Ustanawianie opłat w tym trybie może być jedynie konsekwencją dobrowolnego porozumienia się rodziców, którzy mają wolę i potrzebę współuczestniczenia w życiu przedszkola oraz wspierania jego działalności.

Nie może zatem równocześnie powołać składek obligatoryjnych o charakterze stałej opłaty za stałe usługi. Zawieranie umów bez zapewnienia stosownych środków w planie finansowym przedszkola (np. przez dyrektora) – jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych.

Dodatkowo należy wskazać, że rada rodziców może wspierać szkołę (przedszkole) w działalności statutowej, a nie zastępować przedszkole w takim zadaniu.

¹ Zgodnie z art. 52 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych – Dz. U. z 2017 r., poz. 2203 ze zm.

² nie więcej niż 1 zł za każdą następną godzinę

³ Rodzice dziecka, które rozpoczęło edukację przedszkolną od nowego roku szkolnego, w roku kalendarzowym, w którym kończy 6 lat, ponoszą tylko opłaty za wyżywienie dziecka.

⁴ Rozdział 4 „Społeczne organy w systemie oświaty”, art. 83 i 84 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* - j.t. Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 ze zm.

Należy równocześnie zauważyć, że ustawodawca nie przewidział w przepisach formy subdelegowania zadań edukacyjnych jednostek systemu oświaty na podmioty zewnętrzne.

Inicjatywa rodziców wyrażających wolę doskonalenia umiejętności dzieci w oparciu infrastrukturę przedszkola może być ewentualnie zrealizowana w postaci autonomicznego wniosku poszczególnych rodziców, jako osób fizycznych (a nie organu przedszkola), którzy mogą podjąć starania o wynajem powierzchni przedszkolnej (na zasadach określonych przez samorząd) oraz następnie podpisać umowę z firmą językową. W tym zakresie obowiązuje zasada swobody umów.

Ewentualne zajęcia dodatkowe mogą być organizowane po godzinach pracy przedszkola, oddziału przedszkolnego. W takiej sytuacji przedszkole nie jest organizatorem zajęć, ale jedynie użyczającym swoje pomieszczenia firmie zewnętrznej. Jeśli rodzice chcą organizować zajęcia dla swego dziecka w sposób odmienny, niż proponuje to publiczne przedszkole, mogą wybierać między korzystaniem z edukacji przedszkolnej w krótszym wymiarze lub z ofert niepublicznych przedszkoli.

Dyrektor przedszkola nie może organizować zajęć dodatkowych podczas funkcjonowania przedszkola i wypełniania jego zadań statutowych, gdyż ten sposób uniemożliwiłby dziecku korzystanie z wychowania przedszkolnego do czasu powrotu jego rodziców z pracy.

Organizacja pracy polegająca na opuszczaniu przez dziecko oddziału przedszkolnego, w celu uczestniczenia w zajęciach dodatkowych i ponowny powrót do oddziału przedszkolnego, z punktu widzenia prawa oświatowego jest niewłaściwa, gdyż uniemożliwia zachowanie ciągłości prowadzenia procesu dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego, a ponadto budzi wątpliwości związane z zapewnieniem przez przedszkole bezpieczeństwa dziecku.

Równie niewłaściwa jest organizacja pracy polegająca na opuszczaniu przez dziecko oddziału przedszkolnego pod opieką firmy zewnętrznej (lub jej pracowników), w celu udziału w zajęciach dodatkowych i po ich zakończeniu powrót do oddziału przedszkolnego (takie sygnały docierały również do Ministerstwa Edukacji Narodowej).

W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego jest realizowany, przygotowany przez nauczyciela, program wychowania przedszkolnego opracowany w oparciu o podstawę programową wychowania przedszkolnego. Program ten jest realizowany przez cały czas pobytu dziecka w oddziale przedszkolnym, tj. od momentu przyścia dziecka do oddziału, do momentu jego wyjścia z tego oddziału. Program realizowany jest systematycznie, w sposób ciągły. Przerwanie ciągłości realizacji programu, z powodu np. dodatkowych zajęć z szachów, robotyki, czy karate, nie znajduje żadnego uzasadnienia, tym

bardziej, że podstawa programowa wychowania przedszkolnego może być realizowana w formie takich właśnie zajęć.

Jeśli rodzice chcą, by ich dziecko korzystało z zajęć dodatkowych, powinni zapewnić je po odebraniu dziecka z oddziału przedszkolnego.

Nieco inaczej przedstawia się sprawa zajęć dodatkowych w szkołach. Należy zauważyć, że zajęcia te mogą mieć charakter zajęć pozalekcyjnych, realizowanych po lekcjach oraz zajęć pozaszkolnych realizowanych poza terenem szkoły⁵

Zgodnie bowiem z przepisem art. 1 ust. 1 pkt 20 ustawy - *Prawo oświatowe*, system oświaty zapewnia między innymi „warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego”. Wykonanie tych zadań odbywa się przez udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych przez szkoły oraz w zajęciach pozaszkolnych oferowanych przez placówki wychowania pozaszkolnego.

Zajęcia pozalekcyjne pełnią funkcje: kształcącą, integrującą oraz rekreacyjno-rozrywkową. Największym zainteresowaniem wśród uczniów cieszą się zajęcia przedmiotowe, turystyczno-krajoznawcze oraz sportowe.

Zadania świetlicy szkolnej wynikają z przepisu art. 105 ustawy – *Prawo oświatowe*. Świetlica zapewnia zajęcia świetlicowe uwzględniające potrzeby edukacyjne oraz rozwojowe dzieci i młodzieży, a także ich możliwości psychofizyczne, w szczególności zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów, zajęcia zapewniające prawidłowy rozwój fizyczny oraz odrabianie lekcji⁶.

W świetle powyższego nie powinno być przeszkód, by dzieci przebywające w świetlicy szkolnej mogły korzystać z zajęć dodatkowych.

Z poważaniem

Katarzyna Koszewska
Dyrektor
Departament Kształcenia Ogólnego
/ – podpisany cyfrowo/

⁵ W placówkach, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania - Dz. U. z 2017 r. poz. 1606.

⁶ Art. 105 ust. 2 ustawy – *Prawo oświatowe*.

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1058169.3125779.2571996
Nazwa dokumentu	Organizacja zajęć dodatkowych w przedszkolu i szkole.docx
Tytuł dokumentu	Organizacja zajęć dodatkowych w przedszkolu i szkole
Sygnatura dokumentu	DKO-WOK.400.66.2019
Data dokumentu	2019-11-04
Skrót dokumentu	47EB97D0ABE8F5DF8D6DCA00B1BE88F4BAD2CD8E
Wersja dokumentu	1.6
Data podpisu	2019-11-04 14:11:33
Podpisane przez	Katarzyna Anna Koszewska Dyrektor

EZD 3.90.65.65.13854

Data wydruku: 2019-11-04

Autor wydruku: Tynelski Aleksander (Radca Generalny)

